

Motion till riksdagen 2005/06:Ju470

av **Annelie Enochson (kd)**

Brottsofferombudsman

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att inrätta en brottsofferombudsman som bevakar brottsoffrens rättigheter.

Motivering

De kriminella övergreppen blir allt vanligare och därmed ökar även antalet brottsoffer. Det finns en stor enighet om att stödet till brottsoffrens måste bli bättre och en diskussion förs om hur detta kan ske. Många gånger är brottsoffren så svårt sargade både fysiskt och psykiskt av det som de utsatts för att de inte klarar att ta alla de kontakter som skulle behövas med olika myndigheter. Många brottsoffer har också negativa erfarenheter av möten med rättssamhällets representanter och dessa möten tenderar att förlänga det psykiska lidandet. Brottssoffrens behov av skydd och stöd har under de senaste två decennierna varit föremål för en mängd utredningar och förslag. Många förslag har också lett till att samhällets skydd och stöd till brottsoffren förbättrats avsevärt. Som följd av regeringens proposition 2000/01:79 har bl.a. socialtjänstens skyldigheter ökat.

Det finns idag ett stort antal lokala brottsofferjourer (totalt 108 stycken) i Sverige. Den första brottsofferjouren startade redan i februari 1980 i Malmö. Dessa jourer gör ett bra arbete. De ger medmänskligt stöd, rådgivning, ger hjälp och upplysning inför rättegång samt hjälper att göra en försäkringsanmälan. Deras främsta uppgift är att ta till vara brottsoffrets önskemål och intressen.

Att utsättas för brott är en traumatisk upplevelse. Enligt boken ”Om brottsoffer och deras reaktioner” (Skandias kriscentrum 2000, Björn Lagerbäck) kan följande emotionella tillstånd inträffa:

- känsla av övergivenhet
- svårigheter med koncentration samt att tänka klart

Fel! Okänt namn på

- överklighetskänsla
- svårighet med att förstå och tolka information
- förvirringstillstånd
- blandade känslor av gråt, vrede och även allmän upprymdhet
- förlorad självsäkerhet
- behov av isolering
- otrygghetskänsla
- allmän panikkänsla
- ökad misstänksamhet
- behov av närhet och omtanke.

Ovanstående utgör enbart exempel på några av reaktionerna som återfinns hos brottsoffer. Reaktionerna är naturliga och inte onormala. Varje individ är unik med en egen psykologisk bakgrund. Hos vissa individer återfinns enbart några av de här ovan angivna exemplen medan hos andra kan en mångfald reaktioner uppträda.

Det finns dock många exempel på situationer där brottsoffer inte får den hjälp de har rätt till. Idag har brottsoffer rätt till rådgivning från polismyndigheten och försäkringsbolaget. Socialtjänsten ska ge stöd med hänvisning till socialtjänstlagens 6 §, den s.k. biståndsparagrafen och 8 a §, hjälp till brottsoffer. På vissa platser finns också tillgång till en lokal brottsofferjour. Mot ersättning kan brottsoffer även vända sig till en advokat. Vad som saknas är någon som skulle se till helheten och bevaka brottsoffrens rättigheter. En brottsofferombudsman med denna funktion bör därför inrättas.

Jag anser att brottsoffer är en mycket utsatt grupp och behöver en speciell ombudsman som för deras talan. Samtidigt vill jag påpeka att det arbete som pågår med en översyn av de olika ombudsmännen till en gemensam myndighet är mycket bra. Där kommer en brottsofferombudsman att behöva finnas med.

Stockholm den 29 september 2005

Annelie Enochson (kd)